

RAPORT O STANIE GMINY

Gospodarka

Wałbrzych, maj 2019 r.

SPIS TREŚCI

1. Gospodarka.....	2
1.1. Aktywność gospodarcza	2
1.2. Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu	6
1.3. Regionalne inteligentne specjalizacje w mieście Wałbrzych.....	8
1.4. Aktywność przedsiębiorców w wydarzeniach gospodarczych.....	12
2. Inwestycje i atrakcyjność inwestycyjna	16
2.1. Lokalizacja i komunikacja	16
2.2. Tereny inwestycyjne.....	18
2.3. Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna (WSSE) Invest-Park.....	19
2.4. Gminne Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera (GCOIE) w Gminie Wałbrzych.....	21
2.5. Punkt Obsługi Przedsiębiorcy	24
2.6. Instytucje otoczenia biznesu	24
2.7. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich (PIFE).....	25
3. Rozwój przedsiębiorczości.....	25
3.1. City Lab (ul. Wysockiego 29).....	25
3.2. Wałbrzyski Klaster Energetyczny.....	26
3.3. Projekt Catching-up Regions 3 - projekt pilotażowy „Partnerstwo na rzecz kształcenia opartego na problemach i transferu wiedzy”	27
3.4. Współpraca z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju oraz Związkiem Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL) - nowoczesne usługi biznesowe.....	28
4. Wałbrzych jako smart City - idea inteligentnego miasta	29
4.1. Inteligentny System Sterowania Ruchem - projekt dotyczący zrównoważonej mobilności miejskiej i podmiejskiej.....	30
4.2. E-usługi w Gminie Wałbrzych	31
4.3. Wałbrzyski Software Hackathon	31
4.4. WiFi4EU - bezpłatny dostęp w miejscach publicznych.....	31

1. GOSPODARKA

1.1. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

Wałbrzych jest miastem - drugim po Wrocławiu w województwie, z największą liczbą działających podmiotów gospodarczych na swoim terenie. Na przestrzeni ostatnich lat liczba funkcjonujących firm na terenie miasta była względnie stabilna i oscylowała w okolicach 14 tys. podmiotów. Jak wskazują dane w tabeli poniżej, od 2016 roku zauważalny był nieznaczny spadek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w mieście.

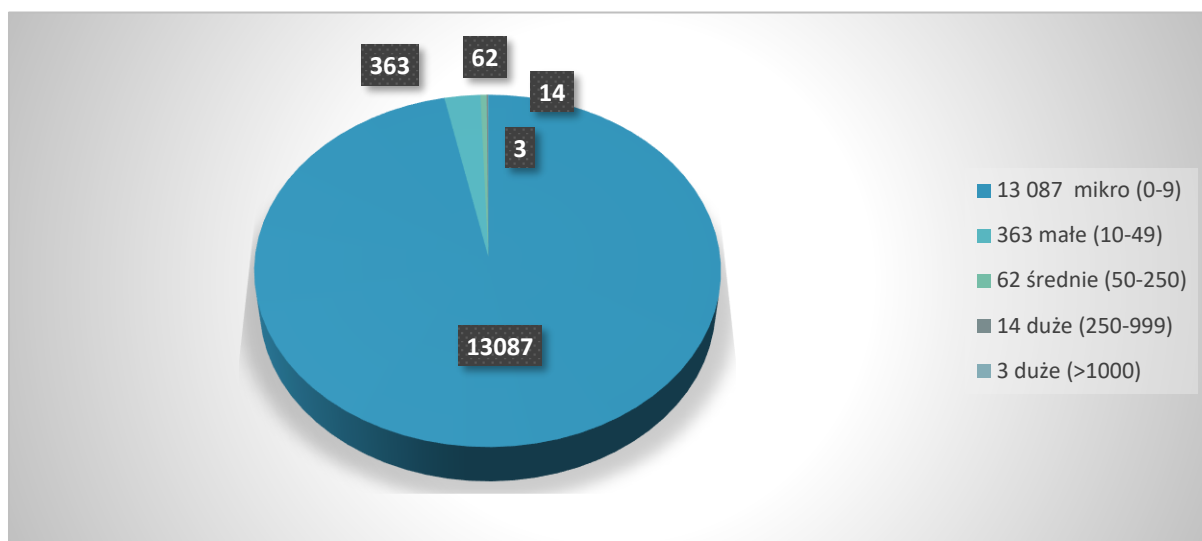
LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WPISANYCH DO REJESTRU REGON

Jednostka	2015	2016	2017	2018
Dolnośląskie	357 102	361 307	368 811	375 294
Jelenia Góra	12 649	12 692	12 651	12 353
Legnica	13 714	13 575	13 558	13 465
Wałbrzych	13 995	13 888	13 843	13 531
Wrocław	113 237	116 440	120 203	122 684

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

Jak pokazuje poniższy wykres wśród podmiotów gospodarczych w Wałbrzychu prawie 97% stanowią mikroprzedsiębiorcy zatrudniających do 9 pracowników, a w dużo mniejszej ilości są to mali przedsiębiorcy zatrudniający od 10 do 25 pracowników.

WYK. PODMIOTY WG KLAS WIELKOŚCI W WAŁBRZYCHU W 2018 ROKU– OGÓŁEM 13 531 FIRM, W TYM:

Źródło: www.bdl.stat.gov.pl

Na przestrzeni ostatnich lat dominującym rodzajem działalności wg PKD 2007 był przemysł oraz branża budowlana i oscylowała w okolicy 2 tys. podmiotów. Jak wskazują dane w poniżej tabeli, od 2016 roku zauważalny był nieznaczny spadek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w mieście w dominujących branżach.

PODMIOTY WG GRUP RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PKD 2007 W WAŁBRZYCHU

ogółem	2015	2016	2017	2018
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	77	70	73	74
przemysł i budownictwo	2 044	2 032	2 031	1 980
pozostała działalność	11 874	11 786	11 739	11 477

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

Dominującą gałęzią lokalnej gospodarki Wałbrzycha jest handel hurtowy i detaliczny w tym także naprawa pojazdów samochodowych i motocykli. Ten dział gospodarki stanowi 28% wszystkich działających w Wałbrzychu podmiotów. Równie wysoki udział podmiotów stanowią te zajmujące się działalnością budowlaną oraz transportową i gospodarką magazynową (25%). Łącznie podmioty zaklasyfikowane do sekcji F, G i H stanowią ponad 50% wszystkich podmiotów działających w Wałbrzychu.

PODMIOTY GOSPODARCZE W WAŁBRZYCHU - OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WG SEKCJI PKD 2007 W WAŁBRZYCHU

ogółem	2017	2018
	7 681	7 721
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	50	52
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	3	3
Sekcja C -Przetwórstwo przemysłowe	489	478

ogółem	2017	2018
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3	3
Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	13	10
Sekcja F - Budownictwo	934	1 002
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2 239	2 187
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	913	902
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	203	207
Sekcja J - Informacja i komunikacja	194	202
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	344	330
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	119	122
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	720	719
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	229	237
Sekcja P - Edukacja	206	215
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	519	537
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	84	90
Sekcje	419	425
S – Pozostała działalność usługowa		
T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby		
U – Organizacje i zespoły eksterytorialne		

Źródło: www.bdl.stat.gov.pl

Jednym z mierników poziomu przedsiębiorczości w Wałbrzychu był wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców miasta. Jak wynika z poniższych danych, wartość wskaźnika dla Wałbrzycha była najniższa spośród największych miast na prawach powiatu w województwie dolnośląskim i od kilku lat oscylowała w przedziale 68-70 osób. Wartość ta dla Jeleniej Góry i Legnicy była wyraźnie wyższa od Wałbrzycha.

OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 1000 LUDNOŚCI

Jednostka	2015	2016	2017	2018
Dolnośląskie	81	81	82	bd
Jelenia Góra	99	98	97	bd
Legnica	89	87	86	bd
Wałbrzych	69	68	68	bd
Wrocław	111	111	113	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

Kolejnym wskaźnikiem opisującym stan lokalnej przedsiębiorczości jest liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców. Mimo wzrostu tego wskaźnika

w Wałbrzychu na przestrzeni ostatnich kilku lat o ok. 50 podmiotów, w porównaniu z innym miastami regionu jego wartość była najniższa – oraz niższa od średniej dla całego województwa (w 2017 roku).

LICZBA PODMIOTÓW WPISANYCH DO REJESTRU REGON NA 10 TYS. LUDNOŚCI

Jednostka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dolnośląskie	1 194	1 207	1 230	1 244	1 271	bd
Jelenia Góra	1 555	1 546	1 561	1 576	1 580	bd
Legnica	1 327	1 333	1 359	1 348	1 351	bd
Wałbrzych	1 199	1 207	1 212	1 212	1 218	bd
Wrocław	1 714	1 739	1 781	1 826	1 882	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

Struktura wielkościowa podmiotów gospodarczych funkcjonujących w Wałbrzychu wskazuje, że prawie 97% wszystkich firm to mikro przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 osób stanowią 2,7% wszystkich podmiotów. W grupie wielkościowej od 50 do 249 zatrudnionych działało 0,5% wszystkich firm. Liczba największych podmiotów pod względem zatrudnienia wyniosła: 14 firm zatrudniających 250-1000 pracowników oraz 3 gdzie zatrudnienie wyniosło powyżej 1000 pracowników.

LICZBA PODMIOTÓW WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG KATEGORII WIELKOŚCI ZATRUDNIENIA W 2018 ROKU

Jednostka	0-9		10-49		50-249		250-999		1000 i więcej		RAZEM	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Dolnośląskie	356 120	362 798	10 208	10 038	2 118	2 101	301	298	64	59	368 811	375 294
Jelenia Góra	12 264	11 974	308	298	70	71	7	8	2	2	12 651	12 353
Legnica	13 084	12 980	350	362	102	101	14	15	8	7	13 558	13 465
Wałbrzych	13 378	13 089	381	363	67	62	14	14	3	3	13 843	13 531
Wrocław	116 283	118 818	3 101	3 055	660	659	127	124	32	28	120 203	122 684

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

W ostatnim roku zanotowano niewielki wzrost liczby noworejestrowanych podmiotów gospodarczych. Ich liczba zwiększyła się z wartości 766 w 2017 roku do wartości 772 w 2018 roku. W miastach o porównywaną liczbę ludności i potencjał gospodarczym (Legnica i Jelenia Góra) odnotowano podobny trend, jednak w Wałbrzychu rejestrowano mniej nowych podmiotów.

LICZBA NOWOREJESTOWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

Jednostka	2015	2016	2017	2018
Dolnośląskie	30 403	28 805	30 657	32 538

Jelenia Góra	1 016	913	841	869
Legnica	1 184	987	1 009	1 037
Wałbrzych	893	765	766	772
Wrocław	9 922	10 270	10 436	11 212

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

Na przełomie kilku lat w Wałbrzychu zanotowano wzrost miesięcznego wynagrodzenia brutto z kwoty 4 180,67 zł w 2016 roku na kwotę 4 481,44 zł w 2017 roku, tj. wzrost o ponad 300,00 zł brutto.

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W WAŁBRZYCHU

Nazwa	2014	2015	2016	2017	2018
Wałbrzych	3 943,28 zł	4 036,65 zł	4 180,67 zł	4 481,44 zł	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

Przemysł wałbrzyski funkcjonujący poza strefą ekonomiczną reprezentowany jest głównie przez branże ceramiczną, szklarską, włókienniczą, odzieżową, materiałów budowlanych, chemiczną, metalową, elektroniczną, motoryzacyjną i spożywczą. Najważniejsze firmy z tych branż to:

- PORCELANA „KRZYSZTOF” Sp. z o.o.
- WAŁBRZYSKIE ZAKŁADY KOKSOWNICZE „VICTORIA” SA
- ENITRA Sp. z o.o.
- FABRYKA WKŁADÓW ODZIEŻOWYCH „CAMELA” SA
- LEGIPOL Sp. z o.o.

1.2. RYNEK PRACY I PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

Zagadnienia rozwoju gospodarczego bezpośrednio wiążą się z kwestiami rynku pracy. Jest to system naczyń połączonych, współzależnych od siebie.

Liczb osób pracujących w Wałbrzychu w 2017 roku wyniosła 32 449 osób. Liczba pracujących w Wałbrzychu od kilku lat utrzymywała się na stałym poziomie i oscylowała w granicach 30 000 osób. Po 2015 roku zaobserwowano wyraźny wzrost liczby pracujących o około 2,5 tys. osób. Dane te wskazują na ożywienie na lokalnym rynku pracy. Niestety liczba osób pracujących w mieście na 1000 mieszkańców miasta była najniższa spośród analizowanych miast i wyniosła 267 osób. Wartość wskaźnika dla:

- Legnicy wyniosła 323 osoby,
- Jeleniej Góry 285 osób,
- Wrocławia aż 437 osób.

LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH W NA 1000 MIESZKAŃCÓW

Jednostka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dolnośląskie	244	251	255	262	268	Bd
Jelenia Góra	287	283	277	281	285	Bd
Legnica	328	323	328	314	323	Bd
Wałbrzych	253	258	260	261	267	Bd
Wrocław	381	392	408	420	437	Bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (www.bdl.stat.gov.pl)

W latach 2016-2018 bardzo odczuwalny jest spadek bezrobocia co przedstawiają poniższe tabele, z których wynika że średnioroczna stopa bezrobocia wynosiła:

- 2016 r. - 9,83 %
- 2017 r. - 8,23%
- 2018 r. - 6,39%

Stopa bezrobocia w mieście Wałbrzych na koniec grudnia 2018r. wynosiła 5,8%, spadła w stosunku do stycznia 2018 roku o 1,5 p.p.. Jest wyższa od stopy bezrobocia w woj. dolnośląskim o 0,6 p.p.

**STRUKTURA I BILANS BEZROBOTNYCH W WAŁBRZYCHU 2016-2018 -STOPA
BEZROBOCIA W %**

2016	m.Wałbrzych	Powiat wałbrzyski	Województwo dolnośląskie	Polska	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	
MIESIĄC					m.Wałbrzych	Powiat wałbrzyski
styczeń	10,9	23,1	8,9	10,2	4732	3134
luty	10,9	23,2	9	10,2	4759	3169
marzec	10,7	22,7	8,8	9,9	4684	3073
kwiecień	10,6	22,1	8,4	9,4	4604	2969
maj	10,2	21,1	8	9,1	4450	2806
czerwiec	9,9	20,2	7,7	8,7	4280	2659
lipiec	9,5	19,2	7,5	8,5	4107	2509
sierpień	9,2	18,7	7,4	8,4	3972	2418
wrzesień	9,1	18,1	7,3	8,3	3906	2325
październik	8,9	18,5	7,2	8,2	3841	2387
listopad	8,8	18,5	7,2	8,2	3786	2402
grudzień	9,2	19,3	7,2	8,2	3891	2531

2017	m.Wałbrzych	Powiat wałbrzyski	Województwo dolnośląskie	Polska	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	
MIESIĄC					m.Wałbrzych	Powiat wałbrzyski
styczeń	9,4	19,9	7,5	8,5	4045	2666
luty	9,2	19,9	7,4	8,4	3979	2665
marzec	9,1	19,1	7,1	8	3915	2534
kwiecień	8,8	18,3	6,8	7,6	3773	2414
maj	8,4	16,4	6,5	7,3	3595	2119
czerwiec	8,2	15,7	6,3	7	3532	2013
lipiec	8	15,7	6,2	7	3438	2010
sierpień	8	15,2	6,2	7	3428	1931
wrzesień	7,9	14,9	6,1	6,8	3367	1892
październik	7,4	13,6	5,8	6,6	3142	1705
listopad	7,2	13,4	5,6	6,5	3079	1673
grudzień	7,2	14	5,7	6,6	3044	1769

2018	m.Wałbrzych	Powiat wałbrzyski	Województwo dolnośląskie	Polska	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	
MIESIĄC					m.Wałbrzych	Powiat wałbrzyski
styczeń	7,3	15,3	5,9	6,8	3144	1929
luty	7,4	15,6	5,9	6,8	3160	1966
marzec	7,3	15,3	5,8	6,6	3147	1930
kwiecień	6,8	14,1	5,6	6,3	2927	1756
maj	6,6	13,4	5,4	6,1	2843	1659
czerwiec	6,4	13,1	5,2	5,8	2724	1614
lipiec	6,1	13,1	5,1	5,8	2609	1620
sierpień	5,9	13	5,1	5,8	2499	1606
wrzesień	5,8	13,1	5,1	5,7	2454	1619
październik	5,6	13,1	5	5,7	2378	1609
listopad	5,7	13,4	5,1	5,7	2438	1663
grudzień	5,8	13,8	5,2	5,8	2489	1717

Źródło: <http://walbrzych.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

1.3. REGIONALNE INTELIGENTNE SPECJALIZACJE W MIEŚCIE WAŁBRZYCH

Wśród przedsiębiorców znajdują się innowacyjne firmy, których działalność oparta jest na rozwiązaniach high-technology lub tworzeniu innowacyjnych usług i produktów i/lub wpisują

się do obszarów inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska, zgodnie z załącznikiem do Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego 2011-2020 pt. „Ramy Strategiczne na rzecz inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska”, w tym:

1. MOBILNOŚĆ PRZESTRZENNA

Maxpro CNC sp. z o.o. - Firma jest małą rodzinną firmą powstałą z rodzimej działalności Maxpro której początki sięgają roku 2005. Wtedy to firma zaczęła produkować trójkołowe rowery przemysłowe typu "Pedicab" oraz cargo bikes które w 100% były eksportowane do krajów Europy zachodniej. Świadczy usługi frezowania oraz toczenia CNC przy użyciu nowoczesnych centrów obróbkowych. Firma zajmuje się wsparciem zakładów przemysłowych i firm w dziedzinach wysoko precyzyjnej obróbki skrawaniem CNC. Firma gwarantuje najwyższą jakość wykonywanych usług obróbki skrawaniem jak i spawania w technologiach MIG i TIG.

2. ŻYWNOSĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI

Kühne Polska Sp. z o.o. jest jedną z najstarszych marek w Europie. Jesteśmy firmą rodzinną, która powstała w 1722 r. Kühne Polska Sp. z o.o. to część międzynarodowego koncernu zajmującego się produkcją artykułów spożywczych. Przemiana świeżych warzyw w smakowite przekąski i dodatki to jest to, co Kühne potrafi robić najlepiej. Jakość Kühne to zobowiązanie wobec klientów i wiodąca zasada na każdym polu działalności. Do fabryk trafiają składniki z kontrolowanych przez Kühne zbiorów. To dzięki starannie dobranym składnikom produkty Kühne stały się liderem rynku w produkcji octów, dressingów oraz korniszonów. Marka Kühne jest obecna w ponad 50 krajach. Od lat przetwory Kühne wzbogacają dania prawdziwie głębokim aromatem.

3. SUROWCE NATURALNE I WTÓRNE

Kopalnie Surowców Skalnych sp. z o.o. Przy powiatowej drodze nr 3362D w odległości 9 km od Wałbrzycha prowadzącej z Rybnicy Leśnej do schroniska „Andrzejówka” znajduje się wielopoziomowy kamieniołom melafiru (trachybazaltu) z zakładem przeróbczym i składowiskiem nadkładu „Rybnica Leśna” należący do KOPALNI SUROWCÓW SKALNYCH W BARTNICY SP. Z O.O., eksploatujący złożę „Rybnica Leśna” metodą odkrywkową. Eksploatacja złoża melafiru prowadzona jest z użyciem materiałów wybuchowych. Złożę eksploatowane jest systemem ścianowym, stokowo. Źródłami hałasu kształującymi klimat akustyczny tego rejonu, pracującymi w kopalni są przede wszystkim: kruszarki i przesiewacze.

Kopalnia pracuje całą dobę, przy czym transport prowadzony jest jedynie w porze dnia. Grysy melafirowe z Rybnicy Leśnej ze względu na bardzo wysoki wskaźnik polerowalności (PSV > 56) doskonale nadają się na doziarnienie mas bitumicznych do warstw ściernalnych produkowanych z kruszyw o niskim wskaźniku PSV jak np. bazalty lub dolomity.

Zastosowanie w/w surowca:

- budownictwo drogowe do wszystkich warstw,
- wszystkie kategorie ruchu;
- budownictwo kolejowe jako materiał podsypkowy dla wszystkich kategorii ruchu;
- betony cementowe wysokich marek, parkingi i place, ceramika budowlana i inne.

Porcelana Krzysztof Sp. z o.o. to jeden z czołowych producentów porcelany w Polsce i jedna z najstarszych zachowanych fabryk porcelany na Śląsku. Zakład działa bez przerwy od 1831 roku, a jego produkty odniosły sukces i były eksportowane do krajów Europy Zachodniej i Ameryki Północnej już w XIX w. Porcelana Krzysztof to nie tylko tradycja, ale także nowoczesność, najwyższa jakość, funkcjonalność wyrobów i niepowtarzalne wzornictwo. Nowoczesne fasony są projektowane we współpracy ze znanymi polskimi artystami, nie zapominamy także o historycznych fasonach jak Fryderyka, który był zaprojektowany w 1936 roku i ciągle stanowi jeden z naszych najbardziej reprezentacyjnych produktów.

4. PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, OBRÓBKA MATERIAŁÓW

Firma Chmieliński to przedsiębiorstwo rodzinne, od 1999 r. funkcjonujące pod nazwą Firma CHMIELIŃSKI. Od 1997 roku jest oficjalnym i wyłącznym przedstawicielem na rynku polskim wiodących producentów maszyn do obróbki plastycznej blach firm Schröder- Fasti , Prinzing, ACF, Leifeld, Mobitec, Hornung, HWJ. W roku 2005 firma otrzymała wyłączność na dystrybucję maszyn do cięcia strumieniem abrazyjnym amerykańskiej firmy Flow. Firma Flow to światowy lider rynku w zakresie cięcia strumieniem wody pod ultrawysokim ciśnieniem i cięcia strumieniem abrazyjnym stosowanym w przemyśle. Lider rynku w zakresie cięcia strumieniem wody pod ultrawysokim ciśnieniem i cięcia strumieniem abrazyjnym stosowanym w przemyśle.

5. TECHNOLOGIE INFORMACYJNO – KOMUNIKACYJNE (ICT)

Redcart.pl sj. Etk Januszkiewicz Cincio Bartoszewicz - Firma powstała w 2008 roku. RedCart.pl to platforma oferująca nowoczesne oprogramowanie sklepu internetowego pozwalające na skuteczne prowadzenie sprzedaży w Internecie. Produkty firmy to: sklep internetowy, hosting, pozycjonowanie, systemy integracyjne. Oprogramowanie sklepu RedCart zawiera ponad 450 wbudowanych narzędzi, które możesz uruchamiać w dowolnym momencie. Takie rozwiązanie pozwala rozbudowywać sklep, nie ograniczając rozwoju Twojego e-biznesu. Dodatkowe opcje włączysz jednym kliknięciem, a korzystanie z nich nie wymaga specjalistycznej wiedzy.

Firma w 2018 roku zdobyła wyróżnienie w plebiscycie „Gwiazdy Biznesu” w kategorii mała firma.

6. POZOSTAŁE WAŁBRZYSKIE INNOWACYJNE FIRMY Z DUŻYM POTENCJAŁEM ROZWOJOWYM:

CORTHINX Sp. z o.o. - firma budująca łodzie w Polsce i Chorwacji. Pierwotnie znany z produkcji form dla innych, wykorzystujący naszą maszynę CNC i innowacyjny proces budowy wtyczek, następnie przenieśliśmy się do części kompozytowych i wreszcie do produkcji łodzi.

Firma wykonuje też usługi bardzo dokładną, nowoczesną, 5-osiową, wielkogabarytową maszyną CNC, jedną z największych w kraju. Wycina ona wielkie, nawet kilkunastometrowe, elementy z dokładnością do ułamka milimetra. Firma produkuje elementy z kompozytów opartych na żywicach: poliestrowych, winyloestrowych i epoksydowych. Firma realizuje kompleksowo również indywidualne zamówienia typu one-off custom od projektowania i inżynierii, poprzez budowę, aż po dostawę do wskazanego miejsca. Firma stawia za cel stworzenie polskiej, wałbrzyskiej super marki.

Toyota Motor Manufacturing Poland Sp. z o.o. - firma założona w październiku 1999 roku w Wałbrzychu na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Invest-Park (uruchomienie produkcji 2002 rok). Fabryka stanowi centrum napędów konwencjonalnych i hybrydowych Toyoty i jednocześnie integralną część rewolucji hybrydowej Toyoty w Europie. Firma zajmuje się produkcją silników i skrzyni biegów do samochodów. Firma zajmuje powierzchnię ok 500 000 m². Produkcja w 2018 roku wyniosła:

- silniki benzynowe 1,0 l - 232 004 szt.
- skrzynie biegów i przekładnie hybrydowe - 376 632 szt.

Mobilne Laboratorium Techniki Budowlanej sp. z o.o. wykonuje badania okien oraz drzwi zewnętrznych bezpośrednio w fabryce producenta oraz

- obliczenia przenikalności cieplnej i izolacyjności akustycznej,
- terenowe pomiary izolacyjności akustycznej,
- badania wodoszczelności fasad, okien i drzwi,
- przepuszczalność powietrzna budynków,
- pomiary kamerą termowizyjną,
- pomiar grubości stali w oknach PVC metodą nieinwazyjną.

Jest to jedyne w Polsce laboratorium notyfikowane, akredytowane oferujące taką możliwość. Przeprowadzanie badań w fabryce umożliwia bieżącą obserwację efektów pracy i zastosowanych rozwiązań technologicznych: okucia, szyby, profile, nowe maszyny do produkcji. Mobilne Laboratorium dn. 7.09.2009 r. uzyskało notyfikację (Nr notyfikacji: NB 2189). Upoważnia to firmę do przeprowadzania wstępnych badań typu (ITT) na zgodność z europejską normą PN-EN 14351-1:2006+A2:2016 „Okna i drzwi. Norma wyrobu, właściwości eksploatacyjne. Część 1: Okna i drzwi zewnętrzne”, dzięki czemu wyniki badań Mobilnego Laboratorium uznawane są na całym obszarze Unii Europejskiej.

Wśród przedsiębiorców z dużym potencjałem rozwojowym można zaliczyć (na podst. danych Dolnośląskich Pracodawców):

1. Fabryka Wkładów Odzieżowych „CAMELA” S.A. (wkłady odzieżowe, tkaniny krawieckie, sztywniki, taśmy perforowane, klejowe i cięte, między podszewka do obuwia oraz przędze tkackie i dziewiarskie)
2. SIRBUD - MINARI S. A. (produkcja betonu i wyrobów z betonu, roboty ogólnobudowlane. Sieć hoteli i restauracji Maria)

3. PHU „JANA OPAKOWANIA” Janina Hendżak (produkcja i sprzedaż opakowań)
4. ROL Mirosława Ludwiczuk, Leszek Głód Spółka Jawna (produkcja okien PCV)
5. Szkoła Jazdy „TORUS” (nauka jazdy)
6. Przedsiębiorstwo Usługowo - Budowlane Robert Zimny (działalność usługowa)
7. P. W. MAXPOL Zuzanna Białas (transport osobowy, przewozy pasażerskie)
8. ZAKMED Sp. z o.o. Sp.k. (serwis sprzętu medycznego)
9. Przedszkole Fundacji „CLEVER” (usługa przedszkolna)
10. EKO - LAB Sp. z o. o. (pomiary czynników szkodliwych)
11. PAKT Sp. z o.o. (handel hurtowy i detaliczny - odzież robocza i produkty BHP)
12. PETRA CONSULTING Sylwia Petryna (doradztwo biznesowe, Pozyskiwanie środków UE)
13. PH SPOKO Szostak Sp.J. (sprzedaż i serwis urządzeń i materiałów biurowych)
14. DĄBROWSKI AUTO SERWIS Roman Dąbrowski (serwis motoryzacyjny, sprzedaż części samochodowych)
15. Centrum Pomocy Psychiatryczno-Psychologicznej "Persona" Kutek Sp.J. (działalność medyczna)
16. Hornet 4 Sp. z o.o. (organizacja eventów, szkolenia, eko rynek)

1.4. AKTYWNOŚĆ PRZEDSIĘBIORCÓW W WYDARZENIACH GOSPODARCZYCH

Wałbrzyscy przedsiębiorcy od wielu lat uzyskują różne wyróżnienia w plebiscytach i konkursach gospodarczych. Wśród najważniejszych wydarzeń gospodarczych wyróżniamy:

GWIAZDY BIZNESU – FUNDUSZ ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Fundusz Regionu Wałbrzyskiego wraz ze spółką FRW Media Group – Instytucją Otoczenia Biznesu oraz Dolnośląskim Portalem Gospodarczym www.naszbiznes24.pl

Gmina Wałbrzych corocznie obejmuje Patronat nad tym plebiscytem gospodarczym, który jest ogromnym wydarzeniem gospodarczym wpisanym już na stałe w kalendarz Miasta Wałbrzycha i znanym na terenie całego województwa dolnośląskiego. Kapituła Konkursu nagradza podmioty w kilku kategoriach.

I. GWIAZDY BIZNESU 2018

MIKRO FIRMA

1. Dąbrowski Auto Serwis Roman Dąbrowski (Wałbrzych)
2. Weber Group Michał Siedlecki (Świdnica)
3. Studio Software (Wrocław)

MAŁA FIRMA

1. Redcart.pl sj. Etk Januszkiewicz Cincio Bartoszewicz (Wałbrzych)
2. Halcamp Maciej Głowiński (Kąty Wrocławskie)
3. TR POLSKA sp. z o.o. (Wałbrzych)

ŚREDNIA FIRMA

1. Crusar sp z o.o. (Wrocław)
2. Pneumat System sp. z o.o. (Wrocław)
3. Votum S.A. (Wrocław)

BIZNES ODPOWIEDZIALNY SPOŁECZNIE

1. Pentair Poland sp. z o.o. (Dzierżoniów)
2. Wielobranżowa Spółdzielnia ARTE (Bielawa)

SAMORZĄD PRZYJAZNY BIZNESOWI

1. Gmina Miejska Głogów
2. Gmina Jawor
3. Gmina Strzegom

OSOBOWOŚĆ: Krzysztof Domarecki - Przewodniczący Rady Nadzorczej Seleny FM S.A (Wrocław)

II. MUFLONY

Plebiscyt prowadzony jest od 20 lat i skierowany jest do szerokiego grona podmiotów z terenu kilku powiatów: wałbrzyskiego, świdnickiego, kłodzkiego, dzierżoniowskiego, kamiennogórskiego i ząbkowickiego. Organizatorzy doceniają osiągnięcia biznesowe, edukacyjne, medyczne, społeczne, kulturalne, sportowe.

Plebiscyt wspiera przedsiębiorczość, innowacyjność, odpowiedzialny biznes, a także ekologię. Nagradzani są ci wszyscy, którzy angażują się w życie społeczne regionu, inwestują, tworzą miejsca pracy, nie boją się ryzyka.

WYNIKI XX PLEBISCYTU GOSPODARCZEGO MUFLONY 2017**FIRMA ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU**

1. Faurecia Wałbrzych S.A. (Wałbrzych)
2. Spółdzielnia Socjalna Arte (Bielawa)
3. Pentair Poland Sp. z o.o. (Dzierżoniów)

INWESTYCJA 20-LECIA

1. SirBud spółka Jawna (Wałbrzych)

2. Aurum Usługi Budowlane (Gdynia)
3. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Angelusa Silesiusa (Wałbrzych)

MIKRO/MAŁA FIRMA

1. Corthinx Sp. z o.o. (Wałbrzych)
2. Bimart s.c. (Wałbrzych)
3. Medyk Zespół Usług Medycznych Sp. z o.o. (Świdnica)

NASZA PRZYJAZNA GMINA

1. Gmina Głuszyca
2. Gmina Jedlina-Zdrój
3. Gmina Nowa Ruda

WYDARZENIE/INICJATYWA 2017 ROKU

1. Gmina Strzegom
2. Centrum Kultury w Nowej Rudzie
3. Gmina Jedlina-Zdrój

Źródło: <https://frw.pl/8386/rogate-statuetki-wreczone-muflony-2017/>

Organizatorem Plebiscytu Gospodarczego MUFLONY jest spółka Kubara Lamina S.A., wydawca tytułów prasowych: Tygodnika Wałbrzyskiego/NWW, Wiadomości Świdnickich i Tygodnika Dzierżoniowskiego.

III. DOLNOŚLĄSKI KLUCZ SUKCESU

DOLNOŚLĄSKI KLUCZ SUKCESU najwyższe, regionalne wyróżnienie, przyznawane corocznie przez Kapitułę Wyróżnienia, cieszące się dużym zainteresowaniem i uznaniem w środowiskach gospodarczych, kulturalnych i samorządowych Dolnego Śląska. Jeden z ważniejszych elementów promujących oraz integrujących Dolny Śląsk. Dla nagrodzonych jest cenionym godłem promocyjnym, a laureaci szczytą się zdobyciem Dolnośląskiego Klucza Sukcesu. Wyróżnienie przyznawane jest corocznie od 1997 r.

Obecnie Kapituła wyłania laureatów w następujących kategoriach:

- Największa osobowość w promocji Dolnego Śląska
- Za wybitne osiągnięcia w pracy naukowej i dydaktycznej
- Za wybitne osiągnięcia w kulturze i sztuce
- Za wybitne osiągnięcia w działalności samorządowej
- Dla najlepszej dolnośląskiej organizacji pozarządowej
- Dla najlepszego przedsięwzięcia turystycznego lub organizatora masowych imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych

- Dla dolnośląskiej firmy najlepiej współpracującej ze społecznością lokalną

LISTA LAUREATÓW XXII EDYCJI „DOLNOŚLĄSKIEGO KLUCZA SUKCESU” 2018 ROK

(na podst.: www.kluczsukcesu.pl)

- Największa osobowość w promocji regionu - Prof. dr hab. n. med. Juliusz Jakubaszko
- Za wybitne osiągnięcia w pracy naukowej i dydaktycznej - Prof. dr hab. inż. Andrzej Wiszniewski
- Za wybitne osiągnięcia w kulturze i sztuce -Zespół Pieśni i Tańca "Jubilat"
- Za wybitne osiągnięcia w działalności samorządowej: Witold Krochmal
- Dla najlepszej dolnośląskiej organizacji pozarządowej: Fundacja Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego Śląska
- Dla najlepszego przedsięwzięcia turystycznego lub organizatora masowych imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych - Arboretum Wojśławice Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego
- Dla dolnośląskiej firmy najlepiej współpracującej ze społecznością lokalną - Gospodarstwo Rolne - Michał Sznajder
- Wyróżnienia specjalne
  - Stowarzyszenie „Klub Kibiców Niepełnosprawnych”
  - Euroregion Glacensis
  - Euroregion Nysa

IV. DOLNOŚLĄSKIE GRYFY

Nagroda Gospodarcza – Dolnośląski Gryf promuje i nagradza najważniejsze osiągnięcia gospodarcze regionu. Docenia innowacyjność i zaangażowanie inwestycyjne, zauważa działania na rzecz lokalnej społeczności i wymierne korzyści jakie naszemu regionowi przynosi 300 tys. dolnośląskich podmiotów gosp. Dolnośląski Gryf to wyjątkowe podziękowanie dla tych, którzy tworzą gospodarczą i społeczną przyszłość Dolnego Śląska.

ZWYCIĘZCY 15. EDYCJI KONKURSU „DOLNOŚLĄSKI GRYF - NAGRODA GOSPODARCZA” 2018 R.

- Nagroda za innowacyjny pomysł na biznes/rozwój: Fantasy Expo
- Start-up Roku: Genomtec
- Ambasador Dolnego Śląska: ZOO Wrocław Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Społeczne Roku: Spółdzielnia Socjalna PANATO
- Nagroda dla samorządów za przedsięwzięcie tworzące wartość dla mieszkańców: Gmina Stronie Śląskie
- Nagroda dla Pioniera Wieku Cyfrowego: Dash Dot Creations
- Dolnośląski Produkt Roku: Solgaz Sp. z o.o.
- Sukcesja z sukcesem: Grupa Wróbel

Źródło: <http://gryfy.pl/o-konkursie/laureaci/>

2. INWESTYCJE I ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA

2.1. LOKALIZACJA I KOMUNIKACJA

Wałbrzych położony jest w południowo-zachodniej Polsce w województwie dolnośląskim, w centralnej części Sudetów Środkowych, w pobliżu granic z Czechami oraz Niemcami. Miasto leży nad rzeką Pełcznicą na wysokości 450 - 500 m n.p.m. w malowniczej kotlinie wałbrzyskiej, nad którą rozciągają się lesiste pasma Gór Wałbrzyskich. Wałbrzych ma status gminy miejskiej, granice administracyjne obejmują obszar 85 km², który zamieszkały jest przez ok. 115 tyś. mieszkańców.

Wałbrzych zajmując powierzchnię 85 km² jest drugim miastem na Dolnym Śląsku pod względem liczby ludności. W latach 1975-1998 miasto było siedzibą województwa wałbrzyskiego, a po reformie administracyjnej kraju miastem na prawach powiatu. 1 stycznia 2003 roku Wałbrzych utracił status miasta powiatowego i przez 10 lat, tj. do momentu przywrócenia Wałbrzychowi praw powiatu grodzkiego (1 stycznia 2013 roku), było to największe w Polsce miasto o statusie gminy

Fot. Źródło: <https://poznaj.um.walbrzych.pl/page/lokalizacja>

POWIERZCHNIA I SPECYFIKA ŚRODOWISKA GEOGRAFICZNEGO

Granice administracyjne miasta przebiegają częściowo naturalnymi zboczami, grzbietami gór a czasem opierają się na potokach górskich – konsekwencją tego są różnice poziomów terenu na obszarze miasta, które swój najwyższy punkt osiąga na Borowej – 853 m n.p.m., najniższy

w Dolinie Pełcznicy – 315 m n.p.m. Położenie miasta wśród lasów i gór jest niewątpliwie urokliwe i lokuje Wałbrzych w grupie najbardziej zielonych miast w Polsce (tereny leśne wraz z użytkami rolnymi stanowią blisko 65% powierzchni miasta). Z drugiej strony jednak, góryste ukształtowanie terenu implikuje pewne ograniczenia i/lub negatywne konsekwencje dla poprawy jakości życia jego mieszkańców. Wśród nich wymienić należy m.in.:

- ograniczoną dostępność komunikacyjną miasta,
- zanieczyszczenie powietrza niską emisją czy
- niewystarczające zasoby wody pitnej, która dostarczana jest z wielu źródeł położonych często w znacznej odległości od Wałbrzycha.

KOMUNIKACJA

Przez Wałbrzych przebiega droga krajowa nr 35 prowadząca z Wrocławia do przejścia granicznego z Czechami w Golińsku. Miasto położone jest w pobliżu skrzyżowania dwóch autostrad – A4 (w odległości 40 km) i planowanej A3 (w odległości 29 km), które połączą Polskę wschodnią z zachodnią i północną z południową. W grudniu 2017r. Gmina Wałbrzych uzyskała zgodę na realizację strategicznego projektu dla Wałbrzycha, tj. „Budowa obwodnicy Wałbrzycha w ciągu drogi krajowej nr 35”.

W granicach administracyjnych miasta Wałbrzycha znajduje się Książański Park Krajobrazowy, udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni miasta w 2012 r. wyniósł blisko 17%. Wartość wskaźnika udziału terenów zielni w powierzchni ogółem według danych za 2012r. dla Wałbrzycha, jest nieco niższa niż średnia zaobserwowana dla badanych miast i zdecydowanie wyższa od średniej dla woj. DŚL (wartość 0,3%). Wałbrzych jest jednym z najbardziej zielonych miast w Polsce i ze względu na swoje położenie geograficzne pomiędzy wzniesieniami i pasmami gór, może się poszczycić wysokim poziomem lesistości.

Na terenie Aglomeracji dostępne są 2 KIERUNKI POŁĄCZEŃ W PRZEWÓZACH PASAŻERSKICH obejmujące relacje: Wrocław – Wałbrzych - Jelenia Góra (nr 274) oraz Wałbrzych – Kłodzko (nr 286). Bezpośrednie połączenia kolejowe: Warszawa, Wrocław, Kraków, Lublin, Gdańsk, Katowice, Łódź, Bydgoszcz, Toruń.

78km - najbliższe lotnisko międzynarodowe: Wrocław – Strachowice
10 km - lądowisko dla awionetek – Świebodzice

80km - najbliższe miasto wojewódzkie – Wrocław. W promieniu 70 km od Wałbrzycha położone są duże miasta: Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Kłodzko oraz Świdnica. Szczegóły dotyczące odległości:

- Odległości od przejść granicznych: Golińsk/ Mezimesti - 21 km, Lubawka - 36 km, Kudowa Słone - 72 km, Zgorzelec - 129 km.
- Odległości od stolic europejskich: Warszawa - 434 km, Praga - 192 km, Wiedeń - 359, Berlin - 334 km

2.2. TERENY INWESTYCYJNE

Oferta Inwestycyjna z aktualnie dostępnymi terenami typu greenfield oraz brownfield, przeznaczonych do realizacji przedsięwzięć gospodarczych na terenie Wałbrzycha. W ofercie jest wiele terenów i obiektów do wykorzystania na cele:

- produkcyjne, handlowe i usługowe,
- gastronomiczne i turystyczno-rekreacyjne
- mieszkaniowe.

W ramach INDYWIDUALNYCH ofert inwestycyjnych Gmina Wałbrzych dysponuje terenami:

- gotowe pod budowę biurowca k. Galerii Victoria w dzielnicy Wałbrzycha: Sobięcín.
- przeznaczonymi na farmę fotowoltaiczną (panele) w dzielnicach Wałbrzycha: Szczawienko, Podgórze, Biały Kamień, Poniatów
- z dostępem do bocznic kolejowej w dzielnicach Wałbrzycha: Szczawienko, Sobięcín, Stary Zdrój, Podgórze, Biały Kamień,
- przygotowane pod pole golfowe w dzielnicy Wałbrzycha: Lubiechów.

Na koniec 2018 roku w dostępne były w stałej ofercie Wałbrzycha tereny inwestycyjne:

DZIAŁKI INWESTYCYJNE GMINY WAŁBRZYCH (OBRĘB EWIDENCYJNY 0008 PONIATÓW, UL. JACHIMOWICZA):

fot. Tomasz Góra

Działka nr 92/1 o pow. 2,3563 ha

Działki inwestycyjne Gminy Wałbrzych, znajdujące się na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (obręb ewidencyjny 0008 Poniatów, ul. Jachimowicza):

fot. Tomasz Góra

Działka nr 92/12 o pow. 0,5762 ha
 Działka nr 92/13 o pow. 0,6700 ha
 Działka nr 92/19 o pow. 0,2354 ha
 Działka nr 92/21 o pow. 0,1273 ha
 Działka nr 92/22 o pow. 0,2337 ha
 Działka nr 92/23 o pow. 0,2500 ha
 Działka nr 92/24 o pow. 0,2461 ha
 Działka nr 92/28 o pow. 0,2285 ha

Działka nr 93/23 o pow. 7,9950 ha

fot. Tomasz Góra

Działka nr 93/25 o pow. 4,3811 ha

fot. Tomasz Góra

2.3. WAŁBRZYSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA (WSSE) INVEST-PARK

Jednym z celów strategicznych, określonych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wałbrzycha do roku 2020 jest rozwinięty, konkurencyjny i innowacyjny przemysł oraz wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta Wałbrzycha.

3 774 ha – teren zajmowany przez podstrefę Wałbrzych WSSE „Invest-Park”. Położona jest na obrzeżach północnej części miasta, w odległości 1 km od drogi krajowej nr 35, w bezpośrednim sąsiedztwie stacji kolejowej, 40 km od autostrady A4.

Ważnym elementem realizacji tego celu jest wspieranie pozyskiwania inwestycji o charakterze produkcyjno-usługowym, które w Wałbrzychu w części lokują się na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST PARK”, która powstała w 1997 r. i należy do najlepiej rozwijających się w kraju. Posiada tereny w południowo - zachodniej Polsce, w bezpośrednim sąsiedztwie Czech i Niemiec.

Na zasadzie wzajemności na stronie WSSE „Invest-Park”: www.invest-park.com.pl zamieszczona jest oferta inwestycyjna Wałbrzyskiej w zakresie działek inwestycyjnych znajdujących się na terenie podstrefy wałbrzyskiej. Jednocześnie oferty przekazywane są do Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. w Warszawie, która udostępnia je w ogólnopolskiej internetowej bazie terenów inwestycyjnych: www3.paiz.gov.pl/invest_sites/.

Przedsiębiorstwa działające w podstrefie wałbrzyskiej zainwestowały blisko 5,7 mld złotych i utworzyły ogółem 7 748 miejsc pracy.

INWESTORZY NA TERENIE WSSE W WAŁBRZYCHU:

- JOYSONQUIN AUTOMOTIVE SYSTEMS POLSKA Sp. z o.o.
- TRISTONE FLOWTECH POLAND Sp. z o.o.
- AGC Glass Poland Sp. z o. o.
- CERSANIT III S.A.
- MIGAPOL Sp. z o.o.
- TOYOTA MOTOR MANUFACTURING POLAND Sp. z o.o.
- FAURECIA WAŁBRZYCH S.A.
- NSK STEERING SYSTEMS EUROPE POLSKA Sp. z o.o.
- POLAND SMELTING TECHNOLOGIES „POLST” Sp. z o.o.
- TOYOTA TSUSHO EUROPE SOCIETE ANONYME, Oddział w Polsce
- OPALEX Sp. z o.o.
- POLAND INVESTMENTS 7 Sp. z o.o.
- MANDO CORPORATION POLAND Sp. z o.o.
- RONAL POLSKA Sp. z o.o.
- MAXPRO CNC Sp. z o.o.
- CORTHINX Sp. z o.

W roku 2018 oprócz zezwoleń WSSE „INVEST PARK” wydała 1 decyzję o wsparciu inwestycji dla Faurecia Wałbrzych S.A. (21.12.2018r.).

Liczba NOWYCH I/LUB UTRZYMANYCH MIEJSC PRACY w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK” (narastająco od początku istnienia podstrefy)					
	2014	2015	2016	2017	2018
Deklarowane Nowe Miejsca Pracy	3.161	3.181	3.238	3.243	3248

Liczba NOWYCH I/LUB UTRZYMANYCH MIEJSC PRACY w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK” (narastająco od początku istnienia podstrefy)					
Rzeczywiste Nowe Miejsca Pracy	7.068	7.233	7.422	6.954	5338
Rzeczywiste zatrudnienie	7.083	7.246	7.437	6.969	7748
Liczba NOWYCH ZEZWOLEŃ w wałbrzyskiej podstrefie WSSE „INVEST-PARK”					
	2014	2015	2016	2017	2018
Nowe zezwolenia	3	1	2	1	1
Decyzje o wsparciu					1
Wartość NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH W WAŁBRZYSKIEJ podstrefie WSSE „INVEST-PARK” (narastająco od początku istnienia podstrefy)					
	2014	2015	2016	2017	2018
Deklarowane nakłady	1.583.269.422	1.590.641.422	1.885.281.423	1.898.281.423	1 913 281 423
Poniesione nakłady	4.705.968.599	4.944.192.268	5.209.327.212	5.630.809.838	5 650 655 506

Źródło: Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna (WSSE) Invest-Park

*Na podstawie nowej Ustawy, która zmieniła zasady funkcjonowania stref ekonomicznych z dnia 30 czerwca 2018 r. w miejsce wcześniej wydawanych „zezwoleń” wprowadzono „decyzje o wsparciu”. Nowa Ustawa zniósła granice stref. Jej główne założenie polega na tym, że zwolnienie z podatku dochodowego na okres od 10 do 15 lat jest niezależne od miejsca inwestycji. Nowy system wspierania inwestycji przyniósł przełomowe rozwiązania m.in. rozszerzył zasięg terytorialny Specjalnych Stref Ekonomicznych z 0,08% obszaru kraju na teren niemal całej Polski, zróżnicował także kryteria przyznawania pomocy w zależności od jakości inwestycji, sytuacji gospodarczej w regionie i jego strategicznych potrzeb w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.

2.4. GMINNE CENTRUM OBSŁUGI INWESTORA I EKSPORTERA (GCOIE) W GMINIE WAŁBRZYCH

Zadanie w zakresie poszukiwania inwestorów jest realizowane w ścisłej współpracy ze spółką Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „Invest-Park”. Urząd Miejski w Wałbrzychu prowadzi stronę dedykowaną przedsiębiorcom i potencjalnym inwestorom: www.gospodarka.um.walbrzych.pl, na której zamieszczane i aktualizowane są informacje dla firm, w tym oferty inwestycyjne z terenu Gminy Wałbrzych i WSSE „Invest-Park”.

Fot. Logotyp Standardów PAIH, 2018

Gmina Wałbrzych przystąpiła w XII.2017 r. do współpracy z Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej w celu utworzenia Gminnego Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera (GCOIE).

Siedziba GCOIE mieści się w Urzędzie Miasta w Wałbrzychu w Biurze Zarządzania Strategicznego, Nadzoru Właścicielskiego, Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego.

PODEJMOWANE DZIAŁANIA I CELE STRATEGICZNE GCOIE:

- wsparcie przy prowadzeniu biznesu, np. poprzez organizowanie i/lub informowanie o wydarzeniach oraz możliwości złożenia oferty w odpowiedzi na zapytanie zagranicznego importera,
- dostęp do kompleksowej informacji gospodarczej,
- promowanie ofert terenów inwestycyjnych oraz zachęt inwestycyjnych w Gminie Wałbrzych,
- wsparcie przy wejściu na polski rynek,
- dostęp do www Gminy Wałbrzych zawierającej warunki inwestowania w Gminie Wałbrzych,
- wsparcie w nawiązywaniu współpracy gospodarczej przedsiębiorstw o zasięgu lokalnym, regionalnym i/lub międzynarodowym,
- organizowanie spotkań biznesowych z udziałem ekspertów zewnętrznych z Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej oraz Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu,
- promocja gospodarcza Miasta Wałbrzycha.

Centrum jest miejscem I-go kontaktu dla przedsiębiorców zainteresowanych inwestowaniem w Wałbrzychu oraz podejmujących działalność eksportową. GCOIE dysponuje BAZĄ FIRM, dzięki której łatwiej będzie nawiązać współpracę przedsiębiorców między sobą. Kontakt do Centrum: e-mail: investinwalbrzych@um.walbrzych.pl, tel. +48 74 66 55 347, 74 66 55 326, profil na Facebook: www.facebook.com/investinwalbrzych.

PODJĘTE INICJATYWY I DZIAŁANIA ORAZ ICH REZULTATY W 2018 ROKU

założenie i prowadzenie profilu Gminnego Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera – www.facebook.com/investinwalbrzych)

aktualizacja informacji gospodarczych na stronie internetowej Gminy - (www.gospodarka.um.walbrzych.pl)

wdrożenie standardów tworzenia ofert Inwestycyjnych, zawierająca zbiór informacji o nieruchomościach gruntowych i zabudowanych, przeznaczonych do realizacji przedsięwzięć gospodarczych.

druk materiałów promocyjnych, w tym dot.:

- a) ulgi i zwolnienia - zwolnienia z podatku od nieruchomości
  - dla mikro i małych przedsiębiorstw przy nakładach inwestycyjnych od 200 tys. zł do 1 mln zł
  - dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw przy nakładach min. 20 mln zł,
- b) ulgi i zwolnienia - preferencyjne stawki w rewitalizowanej części Śródmieścia Wałbrzycha dla prowadzących działalność gospodarczą,

stała współpraca z Polską Agencją Inwestycji i Handlu S.A. (www.paih.gov.pl) oraz Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej (www.dawg.pl) w sprawie współdziałania na rzecz gospodarczej promocji Miasta.

293	liczba obserwujących profilu Gminnego Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera
120	uczestników szkoleń/ konferencji/ spotkań, w tym: - Wałbrzych Przedsiębiorcom - Prawo do Przedsiębiorczości - małe firmy, wielkie zmiany - POROZMAWIAJMY O BIZNESIE - możliwości i szanse rozwoju MŚP (GCOIE Świdnica) - Fundusze Unii Europejskiej receptą na sukces dolnośląskich przedsiębiorców
58	ilość umieszczonych aktualności na stronie gospodarczej Gminy Wałbrzych
38	liczba zapytań od potencjalnych inwestorów z czego 32% to odp. pozytywne
36	liczba aktywnie współpracujących mikro, małych i średnich firm
11	liczba obsługiwanych inwestorów (w tym zagranicznych) z branż: odnawialne źródła energii, kosmetyczna, developerska, spożywcza, kurierska i inne
3	w dniu 18.12.2018 r. w Urzędzie Miejskim w Wałbrzychu podpisano list intencyjny pomiędzy Urzędem Miasta w Wałbrzychu a trzema firmami tj. - Toyotą Motor Manufacturing Poland sp. z o.o., - Cersanit III S.A. oraz - Ronal Polska Sp. z o.o.

Głównym celem jest wspólna promocja miasta Wałbrzycha jako dobrego miejsca do inwestowania oraz wsparcie zatrudnienia w firmach zlokalizowanych na terenie miasta. Ze strony gminy list podpisał Prezydent Miasta Wałbrzycha dr Roman Szelemej, natomiast ze strony firm: Tomasz Jakacki – Członek Zarządu – Dyrektor Zakładu (Cersanit), Krzysztof Brosig – Prezes Zarządu (Ronal), Dariusz Mikołajczak / Wiceprezes Toyota Motor Manufacturing Poland ds. Korporacyjnych. Podobnie jak budowa nowych mieszkań, zacieśnienie współpracy

między miastem, a globalnymi korporacjami w nim działającymi jest jednym ze sposobów na zatrzymanie odpływu mieszkańców z Wałbrzycha.

2.5. PUNKT OBSŁUGI PRZEDSIĘBIORCY

W strukturach Biura Obsługi Klienta Gminy Wałbrzych działa Punkt Obsługi Przedsiębiorcy w zakresie ewidencji działalności gospodarczej - tzw. jedno okienko. Szczegóły zakresu działania Punktu umieszczono w innym rozdziale niniejszego opracowania.

2.6. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

W okresie sprawozdawczym Gmina Wałbrzych prowadziła bieżącą współpracę z Instytucjami Otoczenia Biznesu na rzecz rozwoju sieci współpracy przedsiębiorstw z IOB. Główne podmioty, z którymi współdziała Gmina Wałbrzych to:

- **DOLNOŚLĄSKA AGENCJA WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ (DAWG) ORAZ POLSKA AGENCJA INWESTYCJI I HANDLU S.A. W WARSZAWIE**
Zakres: prowadzenie Gminnego Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera (GCOIE) w Gminie Wałbrzych oraz stała współpraca w sprawie współdziałania na rzecz gospodarczej promocji Miasta. Celem nadrzędnym współpracy Gminy Wałbrzych, DAWG i PAIH jest zwiększenie szans Miasta Wałbrzycha na pozyskanie inwestorów. Zasadniczym elementem współpracy jest tworzenie, aktualizowanie i przekazywanie Agencji regionalne oferty inwestycyjne Wałbrzycha, bazy danych przedsiębiorstw - eksporterów w Mieście, a także wspólnie z PAIH obsługa projektów inwestycyjnych prowadzonych na terenie Wałbrzycha.
- **WAŁBRZYSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA „INVEST PARK”**
Zakres: zakres współpracy został omówiony w pkt. 2.3 niniejszego raportu.
- **DOLNOŚLĄSKA AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO (DARR)**
Zakres:
  - współpraca w zakresie informacji i promowania form wsparcia dla przedsiębiorców dot. m.in. pomocy w nawiązaniu kontaktów gospodarczych z przedsiębiorcami krajów Unii Europejskiej, wsparcia w zakresie wdrażania przedsięwzięć rozwojowych, wymiana informacji o lokalnych i regionalnych wydarzeniach gospodarczych.
  - współpraca przy opracowaniu koncepcji modelu współpracy biznesu, sfery nauki oraz samorządu w ramach pilotażowego projektu Komisji Europejskiej w ramach inicjatywy Catching-up Regions 3 projekt pilotażowy pn. „Partnerstwo na rzecz kształcenia opartego na problemach i transferu wiedzy”. Więcej na temat projektu w pkt. 3.3.
- **DOLNOŚLĄSCY PRACODAWCY ORAZ UNDUSZ REGIONU WAŁBRZYSKIEGO**
Zakres:
  - współpraca w zakresie informacji i promowania form wsparcia dla przedsiębiorców (np. Bon na innowacje, pożyczki inwestycyjne i hipoteczne, granty na doradztwo dla MiŚP),

- współorganizacja konferencji (Wałbrzych Przedsiębiorcom 20.09.2018),
- wymiana informacji o lokalnych i regionalnych wydarzeniach gosp.,
- **KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA**
Zakres: udział w cyklu spotkań w ramach projektu pn. "Gospodarczy Rozwój Miast" mających na celu wzmocnienie procesów mających wpływ na gospodarczy rozwój miast i zapobieżenie zepchnięcia ich na margines europejskich gospodarek miejskich.

2.7. PUNKT INFORMACYJNY FUNDUSZY EUROPEJSKICH (PIFE)

W Gminie Wałbrzych funkcjonowanie Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich (PIFE), który zapewnia bezpłatną informację nt. wsparcia z Unii Europejskiej dla osób planujących własny biznes, jak i już prowadzących działalność gospodarczą. Szczegóły zakresu działania Punktu Informacyjnego zostały umieszczone na dedykowanej stronie pn. www.funduszeuropejskie.gov.pl/punkty.

3. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

3.1. CITY LAB (UL. WYSOCKIEGO 29)

B-10 to kreatywne miejsce dla ludzi związanych z technologią. Tu można się spotkać, współpracować, realizować swoje hobby oraz projekty profesjonalne. B-10 City Lab powstało dla Wałbrzyszan, którzy chcą realizować projekty technologiczne i potrzebują przestrzeni, gdzie mogą to robić. Widząc zainteresowanie I Wałbrzyskim Software Hackathonem zobaczyliśmy, że jest wiele ludzi, którzy mają chęć i umiejętności do pracy w obszarze technologii.

W City Lab jest do dyspozycji miejsce do prowadzenia różnorodnych projektów technologicznych. Poza przestrzenią typowo przeznaczoną do tworzenia rozwiązań cyfrowych jest do dyspozycji miejsce dla majsterkowiczów, fanów cięcia, piłowania, skręcania i montowania.

ŁĄCZNIE W 2018 R. OSÓB ZAINTERESOWANYCH WYDARZENIAMI PROWADZONYMI PRZEZ CITY LAB BYŁO 440 OSÓB W ZREALIZOWANYCH WYDARZENIACH PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W CITY LABIE TO:

Analiza Danych, wprowadzenie do języka R
18 paź 2018, 16:00
Zainteresowanie: 25 os.

Apple Special Event w B-10
12 wrz 2018, 19:00
Zainteresowanie: 21 os.

Projekt - Śladami Dzikusa
10 wrz 2018, 18:00
Zainteresowanie: 89 os.

Projekt - Przewodnik po Wałbrzychu
29 sie 2018, 19:00
Zainteresowanie: 137 os.

Wałbrzych w internecie
21 sie 2018, 19:00
Zainteresowanie: 65 os.

Casual B-10
14 sie 2018, 19:00,
Zainteresowanie: 12 os.

Otwarcie B-10 City Lab
10 sie 2018, 10:00
Zainteresowanie: 91 os.

3.2. WAŁBRZYSKI KLASTR ENERGETYCZNY

W dniu 20.11.2017 r. zostało podpisane porozumienie o współpracy na rzecz utworzenia „Wałbrzyskiego Klastra Energetycznego” przez Miasto Wałbrzych, Miasto Szczawno-Zdrój, Miasto Jedlina – Zdrój, Miasto i Gminę Głuszyca, Miasto Boguszów – Gorce, Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji, Politechnikę Wrocławską, Przedsiębiorstwo Energetyki

Cieplnej S.A., MSM Energy sp. z o.o., Control Process S.A. oraz Innovation AG Albert Gryszczuk, którzy zostali członkami - założycielami Wałbrzyskiego Klastra Energetycznego.

W dniu 19.02.2018 roku przyjęty został Regulamin Wałbrzyskiego Klastra Energetycznego. W maju 2018 r. klaster powiększył się o kolejnych członków tj.

- Dolnośląską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A.,
- Zamek Książ w Wałbrzychu sp. z o.o.,
- Miejski Zakład Usług Komunalnych sp. z o.o.,
- Wałbrzyskie Centrum Sportowo – Rekreacyjne „AQUA-ZDRÓJ” sp. z o.o. oraz
- Park Wielokulturowy „Stara Kopalnia”.

Zaś we wrześniu 2018 r. do klastra dołączył nowy członek, EL-WIND Ewa Siemińska.

W listopadzie 2018 roku Wałbrzyski Klaster Energetyczny uzyskał certyfikat z wyróżnieniem Ministerstwa Energii. Działalność Wałbrzyskiego Klastra ma na celu:

1. poprawę jakości środowiska naturalnego,
2. poprawę bezpieczeństwa energetycznego,
3. wzmocnienie lokalnej gospodarki dzięki rozwojowi energetyki rozproszonej, w tym odnawialnych źródeł energii oraz
4. inne działania poprawiające efektywność energetyczną.

Przynależność do klastra energii, umożliwia aplikowanie o środki finansowe do unijnych funduszy strukturalnych, programów ramowych i innych potencjalnych źródeł finansowania, dedykowanych wyłącznie do klastrów energii, które uzyskały certyfikację Ministerstwa Energii.

W dniu 21.06.2018 r. podjęta została Uchwała nr LVII/722/18, którą Rada Miejska Wałbrzycha wyraziła zgodę na współdziałanie z pozostałymi członkami Klastra przy opracowaniu Strategii Rozwoju Wałbrzyskiego Klastra Energetycznego oraz założeń do planów zaopatrzenia Gmin w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Zaplanowane środki na opracowanie Strategii Klastra nie zostały wydatkowane w 2018r. ze względu na opracowane założenia do strategii, które we własnym zakresie przygotował koordynator klastra we współpracy z pracownikami UM w Wałbrzychu. Na tym etapie funkcjonowania Klastra dokument taki jest wystarczający. Ponadto przed opracowaniem Klastra należy najpierw zaktualizować założenia do planów zaopatrzenia Gminę w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, czym aktualnie zajmuje się Biuro Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej, Rolnictwa i Leśnictwa UM w Wałbrzychu.

3.3. PROJEKT CATCHING-UP REGIONS 3 - PROJEKT PILOTAŻOWY „PARTNERSTWO NA RZECZ KSZTAŁCENIA OPARTEGO NA PROBLEMACH I TRANSFERU WIEDZY”

Wałbrzych jako region rozwijający się zostało zakwalifikowane przez Komisję Europejską w ramach inicjatywy Catching-up Regions 3 do projektu pilotażowego pn. „Partnerstwo na rzecz kształcenia opartego na problemach i transferu wiedzy”. W związku z powyższym Gmina

Wałbrzych wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Woj. DŚL, Dolnośląską Agencją Rozwoju Regionalnego oraz Dolnośląskimi Pracodawcami ubiega się o dofinansowanie na realizację na terenie Aglomeracji Wałbrzyskiej w/w projektu w trybie pozakonkursowym w ramach Działania 1.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Dolnośląskiego na lata 2014-2020.

Głównym celem pilotażu jest zbadanie możliwości ustanowienia i utrzymania „wyzwań biznesowych” (BLC - business led challenges), które mogą być spełnione przez zespoły studentów z uniwersytetów oraz zorganizowane i koordynowane przez konsorcjum, najlepiej prowadzone przez uniwersytet przy zaangażowaniu kluczowych grup interesariuszy.

Głównym celem BLC będzie pomoc przedsiębiorstwom w rozwiązywaniu problemów rozwojowych, a w szczególności wdrażanie innowacyjnych rozwiązań. Firmy będą mieli możliwość realizacji projektów, które są ograniczone wewnętrznymi ograniczeniami zasobów i mogą ostatecznie uzyskać „rozwiązanie” z działalności i nowego pracownika.

Głównym celem będzie zwiększenie zainteresowania przedsiębiorstw z podregionu wałbrzyskiego prowadzeniem działań badawczo-rozwojowych i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań wykorzystujących wiedzę środowiska naukowego. Z grona przedsiębiorców zainteresowanych współpracą z jednostką naukową zostanie wyselekcjonowana grupa MMŚP, którym zostanie udzielona dwuetapowa usługa proinnowacyjna. Ten rodzaj działalności ma ustanowić trójkąt transferu wiedzy między uczelnią, przedsiębiorstwem i studentem (uczniami).

3.4. WSPÓŁPRACA Z MINISTERSTWEM INWESTYCJI I ROZWOJU ORAZ ZWIĄZKIEM LIDERÓW SEKTORA USŁUG BIZNESOWYCH (ABSL) - NOWOCZESNE USŁUGI BIZNESOWE

Gmina Wałbrzych bierze udział w badaniu, które przeprowadza Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL) na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju pn. Analiza atrakcyjności dla inwestorów z sektora Business Process Outsourcing, Shared Service Centers, Information Technology Outsourcing 35 miast średnich, w których funkcjonują PWSZ oraz określenia optymalnych kierunków wsparcia powyższych podmiotów ze środków europejskich.

W tym celu w marcu 2018 roku z ramienia Gminy Wałbrzych Biuro Zarządzania Strategicznego, Nadzoru Właścicielskiego, Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego opracowało analizę pn. „Potencjał Gminy Wałbrzych w zakresie obsługi inwestorów z branży Centrum Usług Biznesowych”. Dokument ten był podstawą do dalszych działań ekspertów ABS, którzy w kolejnym etapie rozpoczęli diagnozę warunków społeczno-gospodarczych Gminy Wałbrzych pod kątem tworzenia Centrów Usług Biznesowych, które to ma zastosowanie najczęściej w takich dziedzinach jak:

- Księgowość

- IT
- obsługa klienta
- logistyka
- administracja
- finanse
- HR
- marketing

Raport „Potencjał miast średnich w Polsce dla lokalizacji inwestycji BPO/SSC/IT/R&D” z diagnozy zawierający analizę, ocenę i rekomendacje potencjału miast średnich w Polsce, w tym dla Miasta Wałbrzycha dla lokalizacji centrów usług biznesowych dla firm z sektora Business Process Outsourcing (BPO) będzie przedstawiony w pierwszym kwartale 2019 roku.

4. WAŁBRZYCH JAKO SMART CITY - IDEA INTELIGENTNEGO MIASTA

Gmina Wałbrzych od kilku lat konsekwentnie wdraża inteligentne rozwiązania w zarządzaniu miastem, dzięki temu posiada doświadczenie w realizacji projektów dot.:

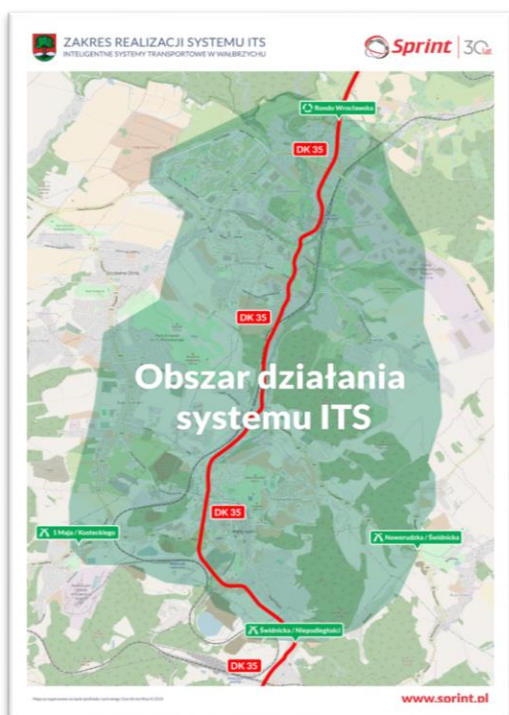
- Smart city i e-urząd
- Big Data Data-system integracji danych, ITS
- Smart environment
- Smart oświetlenie w mieście
- Pilotażowych rozwiązań
- Modelowa rewitalizacja

Dnia 24 kwietnia 2018 roku wspólnie Prezydent Wałbrzycha Roman Szełemej oraz Jacques Vermeulen – szef działu Smart Cities w NOKIA podpisali list intencyjny w sprawie współpracy NOKII, która otwiera szerokie możliwości w zakresie m. in. obszaru badawczo-rozwojowego, realizacji wspólnych projektów, czy wykorzystania innowacyjnych technologii w zakresie smart city (np. inteligentne parkowanie, oświetlenie miejskie, monitoring ilości odpadów, system ITS itp.).

4.1. INTELIGENTNY SYSTEM STEROWANIA RUCHEM - PROJEKT DOTYCZĄCY ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ I PODMIEJSKIEJ

Regionalny Program Operacyjny Woj. Dolnośląskiego na lata 2014-2020
Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Aglomeracji Wałbrzyskiej

WARTOŚĆ CAŁKOWITA: 45 453 548,84 zł, W TYM: SYSTEM ZARZĄDZANIA RUCHEM:
13 600 000,00 zł

Fot. www.sprint.pl

W grudniu 2018 r. uruchomiony został inteligentny system sterowania ruchem (kompleksowy system zarządzania ruchem i transportem publicznym). Służy on m.in. usprawnieniu ruchu samochodowego i autobusowego.

Kompleksowym zarządzaniem oraz monitoringiem objęty został teren miasta Wałbrzyska w jego granicach administracyjnych. W ramach ITS wdrożono następujące podsystemy:

- system sterowania ruchem drogowym,
- system zarządzania transportem publicznym,
- system priorytetu dla komunikacji publicznej,
- system monitoringu CCTV,
- system łączności, wymiany danych pomiędzy podsystemami,
- system dynamicznej informacji pasażerskiej,
- system informacji mobilnych,
- system informacji parkingowej.

Ponadto powstał system zarządzania oświetleniem miejskim, w ramach którego dokonano wymiany/modernizacji oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem nowoczesnych energooszczędnych rozwiązań technologicznych w blisko 100 lokalizacjach Wałbrzyska.

KOSZTY INWESTYCJI WYNIOSŁY: 10.975.078,39 zł, DOFINANSOWANIE: 9.296.656,88 zł.

4.2. E-USŁUGI W GMINIE WAŁBRZYCH

Gmina Wałbrzych w 2018 roku zakończyła realizację projektu pn. "Zwiększenie wykorzystania e-usług publicznych w Gminie Wałbrzych" będącego elementem kompleksowego programu rozwoju i zwiększenia wykorzystania e-usług publicznych poprzez wdrożenie, aktywizację i popularyzację elektronicznych usług publicznych jako zamiennego, wygodnego, szybszego i tańszego sposobu konsumpcji usług administracji samorządowej (w kanałach A2A, A2B i A2C.), instytucji kultury (w kanale A2C) oraz placówek edukacyjnych (w kanale A2C) w Gminie Wałbrzych. Do zakresu rzeczowego projektu należało:

- Zadanie 1. Stworzenie i wdrożenie Nowej Elektronicznej Platformy Obsługi Klienta Administracji (Nowa E-POKA). W ramach zadania powstaną 24 usługi publiczne udostępnione online o stopniu dojrzałości co najmniej 4. Odbiorcami usług będą mieszkańcy Gminy Wałbrzych, klienci (przedsiębiorcy, NGO itp.), UM w Wałbrzychu oraz jednostki pomocnicze realizujące wzajemnie usługi A2A, Urzędy Administracji Państwowej i Samorządowej realizujące swoje zadania przez ePUAP.
- Zadanie 2. Stworzenie i wdrożenie systemu dziennika elektronicznego (E-SZKOŁA). Powstały i wdrożony system, sprzęt oraz wyposażenie zostanie przekazany przez Gminę Wałbrzych do bezpłatnego użytkowania 27 szkołom samorządowym (jednostkom budżetowym Gminy Wałbrzych). Odbiorcami usług są nauczyciele placówek edukacyjnych, uczniowie oraz ich opiekunowie prawni.
- Zadanie 3. Stworzenia i wdrożenie Zintegrowanego Systemu Dystrybucji Biletów (E-BILET). Powstały i wdrożony system, sprzęt oraz wyposażenie zostanie przekazany przez Gminę do bezpłatnego użytkowania 3 gminnym instytucjom kultury tj. Muzeum Porcelany, Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia oraz Teatrowi Lalki i Aktora.

WARTOŚĆ CAŁKOWITA PROJEKTU: 11 629 691,36 PLN, DOFINANSOWANIE: 7 211 705,09 PLN

4.3. WAŁBRZYSKI SOFTWARE HACKATHON

Gmina Wałbrzych w 2018 roku zorganizowała II edycję Wałbrzyski Software Hackathon (I edycja odbyła się w 2017 roku.), czyli wyjątkowe, bezpłatne wydarzenie dla wszystkich pasjonatów programowania. Podczas tego wydarzenia uczestnicy mieli okazję stworzyć aplikację, która podniesie komfort życia mieszkańców miasta. Łącznie w obu edycjach wzięło udział prawie 300 osób. Więcej: <http://hackathon.um.walbrzych.pl/>.

4.4. WIFI4EU - BEZPŁATNY DOSTĘP W MIEJSCACH PUBLICZNYCH

Gmina Wałbrzych w 2018 r. złożyła wniosek w ramach Programu Komisji Europejskiej "WiFi4EU" na dofinansowanie w wysokości 15,000 EUR na dostęp do darmowych, bezprzewodowych sieci Wi-Fi, dostępnych w miejscach publicznych w Wałbrzychu.

Bezpłatne punkty dostępu do Wi-Fi, czyli inicjatywa WiFi4EU, to jeden z głównych elementów zaproponowanej przez KE rok temu reformy przepisów dotyczących telekomunikacji. Ma ona ułatwić inwestycje w tym sektorze oraz zapewnić uniwersalny dostęp do internetu. Do roku 2019 UE może przeznaczyć na WiFi4EU do 120 mln euro. Więcej nt Inicjatywy: www.wifi4eu.eu.